

Vorig jaar ontvingen Pauline Braat en Jan Naezer samen de van Ommeren-de Voogt prijzen 1991.

Een gesprek met de laatste. Jan Naezer: 'Ik was totaal verrast. De telefoon ging: de voorzitter. Ik dacht, o jé, daar ga ik, ik ben iets vergeten, ik moet komen helpen of zoiets. Maar nee, dat was het niet. Hij vertelde mij dat ik de van Ommeren-de Voogt prijs zou ontvangen. Ik was stomverbaasd; hetzelfde gevoel van 14 jaar geleden overspoelde mij.

Toen: laatste academiejaar. Er lag een brief in de bus, iets wat weinig voorkwam. Daar stond in dat ik de Karel Klinkenbergprijs gekregen had, een aanmoedigingsprijs voor jonge kunstenaars op voordracht van de academie. Het duizelde me even, je staat verbaasd te kijken. Maar al gauw krijgt de realiteit weer de overhand. Ik snelde naar Goedman met de brief in mijn hand en zei: ik heb een prijs gekregen zie maar, ik kom finnen kopen. Ik kan het nu nog niet betalen maar over een poosje wel. Het ijs was meteen gebroken, ik kon er geen kwaad meer doen.' Jan lacht bij de herinnering en gaat verder. 'Ik woonde toen in Utrecht, reisde elke dag naar Den Haag voor grafieklussen. Werkte 's avonds in een bakkerij, in het weekend als suppoost. Het is zwaar hoor, overdag studeren en 's avonds werken en dan al dat gereis. De gevolgen bleven niet uit. In het derde jaar moest ik van de academie af ... te moe. Gelukkig sprongen enkele men-

sen voor mij in zodat ik uiteindelijk toch mocht blijven. Er gebeurde toen iets bijzonders. Men verleende mij het recht zelf mijn pakket samen te stellen. 't Schilderen heb ik er aan gegeven; dan maar alleen grafiek. Het grafische proces fascineerde mij zo enorm dat ik er mij dan gedurende het laatste jaar geheel op zou kunnen concentreren. Zo heb ik de academie afgemaakt met bovengeschreven succes. De prijs bewees wel dat het goed geweest was. En nu weer één. Het werkt stimulerend. Bovendien, prettige bijkomstigheid, je werk verkoopt dan ook ineens beter. Etsen is het nog steeds helemaal voor mij. Ook het ambachtelijke eromheen, daar houd ik van. Het maken van grote oplagen in opdracht wat nogal eens bezwaarlijk wordt bevonden, is voor mij geen punt. Ik vind het zelfs leuk. De INKT-kalender is zoiets. Vierhonderd drukken, twee maanden werk. Het plafond hangt dan vol.' Omhoog kijkend zie je tientallen touwtjes met wasknijpers onderlangs het plafond gespannen; daaraan hangen de etsen dan te drogen. 'Ja', zegt Jan, 'elke ets krijgt evenveel aandacht en interesse. Even niet naar mijn zin, ik gooi het weg. Daar ben ik makkelijk in. Er mag niets op aan te merken zijn, op geen één. Voor mijn eigen werk is de oplage in principe niet hoger dan negen. Als een afdruk is gemaakt dan moet die eerst drogen, aan het plafond! dan maak ik het geheel weer vqchtig en wordt het tussen karton onder span-

ning geplet. Zo blijft de moet op de achterkant zichtbaar en krijg je tevens schepranden. 't Is de kamermuziek in de kunst met dezelfde onderwaarde-ring.

Het aardige van etsen is dat er zoveel mogelijkheden zijn. Via INKT ben ik een tijdje in Berlijn geweest; daar heb ik me de chine au collétechniek eigen gemaakt, iets wat mij zeer aanspreekt. De suikertint is ook de moeite waard maar nogal tijdrovend zoals trouwens in het gehele etsen gemiddeld per prent zeven dieptechnieken zitten. Als je ongeduldig van aard bent moet je er niet aan beginnen.

Denk niet dat etscollages waarin Saskia van Dijk zulke geweldige resultaten bereikt een twee, drie gemaakt zijn. In die techniek ga je meestal van een oudere plaat uit die je door middel van veranderingen en aanvullingen tot iets geheel nieuws maakt. Tijdrovend werk. Want je kunt wel leuke ideeën hebben, uitvoeren en tot een goed resultaat komen is een tweede. Daarbij kan je natuurlijk ook kleur gebruiken. Trouwens kleuretsen zie je steeds meer. Ik bedoel daarbij geen ingekleurde etsen maar met kleur gedrukt.

Zelf ben ik erg op zwart/wit gesteld met gebruikmaking van de mogelijkheid die het etsen mij biedt.

Sinds 1991 ben ik verbonden als coördinator aan de Vrije Academie Vlietstreek in Voorburg. Dat houdt een veelheid van diversiteiten in zoals programma's schrijven op het gebied van beeldende vorming voor het basisonderwijs en de begeleiding van dat project. Ik geef één avond grafieklles wat ik heel erg leuk vind. Tevens organiseer ik dit jaar een culturele informatiemarkt, het Spinoza festival genaamd. Alle culturele instellingen uit Voorburg doen eraan mee.

De overige tijd kan ik aan mijn eigen werk besteden. Dat geeft meer rust dan voorheen; geen geren meer achter subsidies of anderszins. Voor mijn eigen ideeën heb ik altijd een klein schetsboekje op zak waarin ik aantekeningen, invallen, kleine tekeningen en allerlei vondsten kwijt kan. Soms met maten erbij om uit te vinden wat de mogelijkheden zouden kunnen zijn.' Jan laat mij één van die piepkleine boekjes zien. Schetsboekjes zijn boeiende literatuur. Je leest er van alles in wat anders verborgen blijft. Het geeft je vaak een andere kijk op werk en leven van de kunstenaar en is zeker zo interessant als datgene dat hij vertelt. Zelf geven ze die niet graag uit handen en dat is te begrijpen.

Marianne Domnisse